

Iluzii mari, iluzii mici

Iluzia este o aparență a realității, o percepție viciată, denaturată a vieții și a fenomenelor ei și, nu în ultimul rând, o apreciere greșită a calității semenilor. Chiar conștiința noastră, spun oamenii de știință, este o *interfață iluzorie*. Tot ce asimilăm/*procesăm* în mod conștient, reprezintă o parte infimă din tot ce ajunge la creierul nostru prin simțuri. Ceea ce numim *partea conștientă*, primește mult mai puțină informație decât *partea inconștientă*, pe care o ignorăm. Iluzia este un fenomen inseparabil existenței omenești, îndelung studiat și *ordonat* după criterii distincte: iluzii optice/vizuale, fiziologice, cognitive (iluzii de ambiguitate; de distorsionare; iluzii paradoxale și cele fictive). Chiar științele au uneori iluziile lor, dacă ignoră demonstrația, precizia, siguranța sau dacă sfidează relativa unanimitate a concluziilor. Iluzia poate fi indusă de informațiile eronate care ajung la organele noastre de simț, distorsiuni perceptivă pot fi create de magicieni și de artiștii diverselor tehnici anamorifice. Tot ce se întâmplă

Prima lui schiță

în viața noastră poate admite teoretic și altă percepție, altă viziune, un alt înțeles sau o altă explicație. Trăim într-un fel de *ogindă* în care *jocul interferențelor* poate naște iluzii, permite eroarea perceptivă sau cognitivă, deformează, face ca reflexia să pară credibilă, dar în realitate ceea ce ne oferă de multe ori este o *neconformitate*. Specialiștii vorbesc despre *psihologia percepției*, insistând asupra faptului că viața are pentru fiecare un sens intrinsec, egocentric, *creativ*, ceea ce este realitate pentru unul, nu este neapărat *realitate* și pentru celălalt. Mulți cred că puțină iluzie ne condimentează viața, că ne *ajută* să trăim/să visăm/să sperăm – fără ea *doar existăm*, iar *adevărul nud* al vieții ar putea fi crud, urât, solicitant, fără o finalitate pozitivă, logic-verificabilă. Trebuie doar să nu greșim proporțiile *inofensive*, să nu lăsăm iluziile să ne domine viața - să ne desprindem de ele când nu e bine să le întreținem sau când încep să-și impună consecințele. Emil Cioran extrapola

realitatea iluziei de la dimensiunea interioară, la scară ontologică, afirmând că însăși *taina realității stă în irealitate*. Ideea că trăim o realitate concretă și în paralel o *irealitate vindicativă*/umbra acesteia, nu este o idee nouă, ea a preocupat filozofia încă de la Platon. Chiar *sub antichitate* putem identifica fascinația exercitată de puterea iluziei, ceea ce conferă conceptului rezistență și permanență, fiind vechi *de când lumea*. Se spune că dacă s-ar prelungi, iluzia ar împrumuta coordonatele/atributele/înfașurarea adevărului-cel-adevărat. Ceva însă se întâmplă, se interpune, cortina cade și realitatea din spatele iluziei se înfașurază impunând spre surprinderea noastră existența *realității paralele*. Carența iluziei vine, așadar, din/prin deconspirare; o probăm prin absența consistenței și a durabilității în raport cu realitatea obiectivă. Edificiul iluziei se dărâmă, pierde stabilitatea și căderea lui antrenează toată efervescența subiectivității noastre care greșește. Trăim și reacționăm diferit în fața *lumii ca teatru*.

Iluzii mari și mici transgresează timpul, mor și renasc, se împletesc în textura existențială fără să țină cont de veac și de structura lui, iar la scară umană iluzia se comportă aproape *biologic*, contaminează fără deosebire. Răspunsul nostru nu poate fi *imun* în totalitate pentru că iluziile sunt prietenoase, răspund cu ușurință dorințelor pe care le avem/viselor/ intereselor – sunt savuroase și adecvate particularităților noastre, mereu dispuse la elasticitate și mereu adaptabile. Sunt situații în care iluzia ne animă, ne motivează, ne însuflețește, ne alimentează sufletește și chiar ne dirijează spre un ideal. Așa cum spunea Octavian Paler, și în *iluzie trebuie să fim mari*. Sub culorile iluziilor ne ascundem uneori de șocul realității, conștientizăm iluzia și o acceptăm, stăm la adăpost sub culorile ei de curcubeu. Există o *parte pozitivă* a iluziei, energia ei - care poate fi stimulativă, dar există și reversul, naivitatea/ignoranta/opțiunile greșite, toate venind din *mediocritatea iluziei*. Există iluzii mari,

panoramice, general-umane, unele sunt binevenite în viața noastră – *libertatea/liberul arbitru* (free will și free won't), *dreptatea, adevărul, viața de apoi, timpul, fericirea, ideologiile*, poate chiar *Dumnezeu* („fiii veacului acestuia sunt mai înțelepți decât fiii luminii”, Luca 16:8) - concepte mari care (ne) domină ontologia, acțiunea - noțiunile ample, fundamental-abstracte, himerice, fără de care umanitatea nu ar fi susținută într-o *verticalitate necesară*. Pe acestea trebuie să le acceptăm în graficul nostru existențial, dar să operăm cu ele în discreție și în maximă prudență, fiindcă nu sunt *identificabile*, nu sunt consecvente și nu rezistă de multe ori probelor realității, dar sunt concepte motivante care ne înfrumusețează viața – relaxează/întregesc/susțin, orientează etic și benefic lumea, potențează senzația *trompe l'oeil* a minții omenești. Există granițe fragile și confundabile între iluzie-vis-ideal-himeră-miracol, de aceea trebuie cultivată mereu atenția, abilitatea de a judeca amănunțit lucrurile,

niciodată grăbit, precum și capacitatea de a acționa circumspect, conștient, rațional. Viața e presărată cu multe iluzii mici, stinghere, care țin de zona privată, care merg uneori în zona derizoriului și creează un aparent *confort sport* realităților de tot felul. Iluziile pot fi crude și energice, comode, insinuante și perfide, se comportă mai agresiv în arealul individual, ne obligă de multe ori să vedem fără echivoc perisabilitatea credințelor noastre, excesul subiectivității, naivitatea și propria inadecvare. Ele (ne) compromit beneficiile obiectivității. De la sfera diferitelor interese, de la aspectele din arealul profesional, de la impresiile de viață, până la prietenii, contracte familiale, idei despre lucruri și sănătate – sunt tot atâtea contexte sensibile în care *germinează realități paralele*. Estimăm greșit și opțiunile noastre sunt, în consecință, greșite. Însă nu există luciditate în exces și nici rațiune excesivă, cu toții cunoaștem prin urmare gustul *amăritor* al iluziei. Gradul de iluzionare al fiecăruia e dependent de gradul (lui) de cunoaștere, de felul în care fiecare (s)-a construit, de credințele, filozofiile, grupurile de interrelaționare socială în care e integrat. Iluziile se pot întinde de la naivitățile incomode și nefericite, până la iluziile paranoide sau psihotice. Și chiar dacă iluzia este nevinovată/inofensivă/îngăduită, nu trebuie să uităm să-i cântărim *consecințele* cu cântarul cel mai iscusit, să nu ajungem să ne raportăm la aparență, în detrimentul raportării la realitate, riscurile ar fi prea mari ca să fie asumate. Cultivarea tendinței critice, evaluarea rațională, înțelegerea aprofundată, problematizarea și adaptarea continuă ne vor ajuta să contracțăm efectele deformatoare ale iluziilor. Iar, dacă trăim o deziluzie, *e ceva bun în asta*, se spune, pentru că ajungem în sfârșit la adevăr!

Sub culorile iluziilor ne ascundem uneori de șocul realității, conștientizăm iluzia și o acceptăm, stăm la adăpost sub culorile ei de curcubeu. Există o parte pozitivă a iluziei, energia ei - care poate fi stimulativă, dar există și reversul, naivitatea/ignoranta/opțiunile greșite, toate venind din mediocritatea iluziei.

Mihai Rogobete

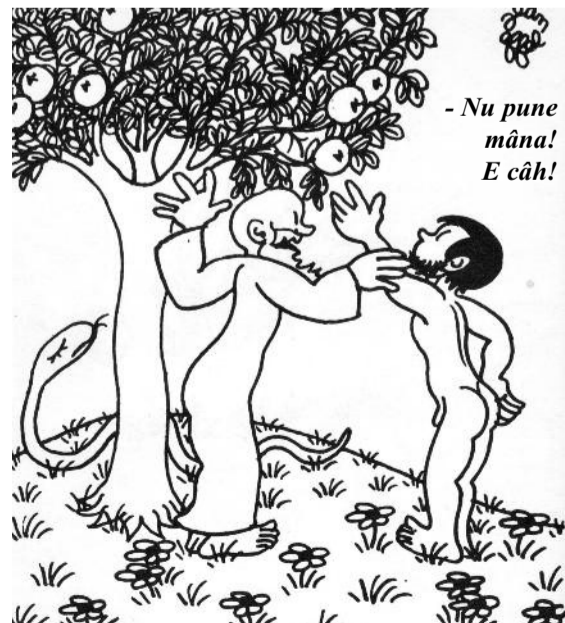
Udigma

Lucian Boia versus Alexandra Laignel-Lavastine, la Paris

Cum, prin deculturalizare și deaxiologizare, românii de azi sunt desnaționalizați, vectorul antinaționalist indică și codul descifrării antisemitismului: imperialismele prusac, austro-ungar, german, italian, japonez și sovietic au fost, prin tendințele expansioniste și asimilatorii, antinaționaliste; migraționismul generalizat, azi, stârnește, de o parte și alta, atât antinaționalismul cât și ultranaționalismul - ceea ce diferențiază istoric antisemitismele. În particular, „agresată” de democratizarea originală și criza economică, societatea românească și-a activat instinctul colectiv de conservare, contractându-se în structura entropică, majoră prin coeziune și stabilitate, a colectivității tribale, inclusiv în mentalitatea anti-exsangvinistă, xenofobă specifică, reticența nemanifestându-se, de fapt, față de rețeta naționalistă a colectivității, ci de toxicitatea socială, față de alterarea valorilor ei; n-au fost și nu sunt popoarele generatoare de antinaționalism, ci guvernării incompetenți și iresponsabili, sau răi voitori, care le năruiesc societatea și/sau țara, ori le-o vând. Antisemitismul contemporan identifică și ostracizează corpul străin desocializator al imposturii politicianiste, îl desnaționalizează. Așa este românul „altfel”, așa este „antisemit”.

- Ceva accesorii? Podoabe?

Aurel Sibiceanu

Glorioșii ani ai ratării

POPICU ȘI PRIVIGHETOAREA DOMNULUI

„Înalt Prea Sfințite ... n-ați putea să citiți ceva întru dezlegarea baierelor pungii dlui Golescu? Că mergem la dânsul mânați de nevoi să-i cerem un firfiric și, la ieșire, îi mulțumim Bunului Dumnezeu că nu ne-a cerut dl Golescu ceva împrumut!”

Continuăm să ne „ocupăm” tot de Popicu, asta pentru că realitatea s-a jucat în multe rânduri cu amicul nostru și ar fi o pierdere imensă dacă nu am mai însemna câteva momente din viața sa zbuciumată!

După „Loviluția” din decembrie 1989, Popicu se trezește personajul principal al unei piese absurde, cum nici nu visase – devine primarul comunei natale, Bascov! El, regizorul care montase nenumărate și închinovate piese de teatru, la categoria amatori, deși o făcea ca un profesionist, se trezește într-o intrigă sătească de toată frumusețea și constată că știe foarte puține despre lighioana numită om, lighioană înfierbântată de „rivoluție”, de rachiurile și țuicile sărbătorilor de iarnă și, ca un corolar, și de mahmureala națională de după, bașca de setea de pământ a românului des-C.A.P-izat!

Noi, prietenii Popicului, când am auzit că soarta l-a insultat și l-a făcut primar, am bătut nenumărate cruci și am încercat să ni-l imaginăm în jilțul de primare, chiar pe el, cel care mânuise multe personaje după bunu-i plac!

Cât a fost primare (oare, câtă vreme?) l-am întâlnit o singură dată, mergea la județ, să dea seamă pentru unele și altele. M-a zărit de departe și, deșcă bătrână fiind, n-a pierdut prilejul să-mi joace un renghi, așa că și-a luat o mină sobră, una care m-a paralizat și, cinstit să vă spun, am intrat în mare

ajunge pacient! Și, colac peste pupăză, mai vin și prietenii din Pitești să-mi facă bebele!” Ridic din sprâncene și Popicu’ simte nevoia să-mi explice ce și cum, așa află că poetul, prozatorul, dramaturgul și dacologul Tudor Diaconu, un adevărat personaj al urbei, care nu mai condusesse un automobil de aproape 20 de ani, și-a cumpărat o mașină la mâna a doua și a pornit creanga prin țară! Dar n-a ajuns prea departe – în Bascov a intrat cu mașina într-un cap de pod, desfigurându-l cu simțul umorului și răspunderii. În calitate de primare și de prieten, Popicu’ l-a adunat pe imensul poet de prin locurile în care fusese risipit de șocul coliziunii și l-a dus la un spital din care enciclopedia a ieșit după aproape o lună și jumătate! Cam atâta despre mandatul de primar al amicului nostru. După episodul de la publicația „In-Amicii”, viața m-a mai făcut coleg de redacție cu Popicu’ la suplimentul umoristic „Gogoșa înfuriată” al ziarului „Argeșul”, sub patronatul și directoratul lui Mihai Golescu, vechi prieten al amândurora. Și aici ni s-au alăturat Mădălin, odrasla lui Popicu’, doctorul Ioan Ilie, Gabriel Lixandru și, adesea, Jean Dumitrașcu. Era frumos la supliment, aveam dezlegare să scriem cum ne taie capul, fapt pentru care nu o singură dată Mișu Golescu a cam tras ponoase de pe urma noastră! La un moment dat,

niciodată, precum și despre faptul că nu ni le pot lua furii. Hâtru, Popicu’ nostru nu se lasă, mulțumește cuviincios și zice, frecându-și mâinile: „Acu’, aflând că ne vei mări lefurile, Coane Mișule, nu ne mai rămâne decât să-ți urăm sărbători fericite, viață lungă și bani în pungă! În pungă la noi, că matale ai bani câți vrei!”

Prin redacția ziarului mai treceau, uneori, doamne și domnișoare, care aveau probleme vagi. Pe acelea care erau dispuse să flirteze le intuiam repede și le abordam cu șarm. Chestia nu-i scăpa amicului nostru Popicu’ și asta îi trezea o dulce invidie și un bombănit zeflemitor. La un moment dat, am început să primesc, pe adresa redacției, înmiresmate, la propriu și la figurat, epistole de dragoste de la o enigmatică duduie, căreia, din păcate, nu-i puteam răspunde; nici o epistolă nu avea adresa expeditoarei, ci doar un nume - Genoveva! Deși atunci eram trecut de 40 de ani, inima mi s-a aprins și așteptam următoarea epistolă ca pe un drog!

Când și când, Popicu’ mă cerceta ca pe o insectă și-mi zicea: „Rică, tu mă îngrijorezi, ești palid, ai slăbit și ai o neliniște ciudată... Ce este mai rău este că te-am auzit și vorbind singur... De ce nu mergi la un medic?” „N-am nimic, Popicule, îi ziceam, și te pare...”

În realitate, deșcă de Popicu mă îngrijorase, chiar mergeam, uneori, în toaleta redacției și mă priveam în oglindă, îngrijorat... Ba, l-am întrebat și pe doctorul Ilie, pamfletar redutabil, dacă vede ceva în neregulă, la mine. Doctorul mă privea și, de fiecare dată, îmi dădea același răspuns: „Ai o lipsă cronică de votcă!” Într-o zi sosește epistola pe care o așteptam ca pe o iluminare, adică aceea în care Genoveva îmi stabilea o întâlnire într-un restaurant cumsecade, din oraș. Vin ziua și ora stabilite de duduică, intru în restaurant cu un buchet de flori în mână, mă așez la o masă, comand o cafea și aștept, aștept... De plictiseală fac ochii roată prin local. La o masă, semi-camufletată de un stâlp, erau colegii mei de redacție! Atunci mi s-a aprins becul de avarie! Toată târășenia cu epistolele și întâlnirea era opera lui Popicu!

De neuitat rămâne și înmormântarea prietenului nostru, poetul Ion Popa Argeșanu. Era 31 decembrie 2001. Dl Golescu, nașul poetului decedat, ne-a dus cu un microbuz aproape pe toți la Valea Danului, să ne conducem amicul pe ultimul drum... Povestea călătoriei este lungă, mă voi opri doar la episodul din biserică, de după slujba de înmormântare, când părintele Bănică ne-a rugat să rostim câte ceva despre cel plecat. Primul care a cuvântat a fost Mihai Golescu. Emoționat, celebrul ziarist și naș al defunctului, vorbește, vorbește și, deodată, în buzunarul hainei sună telemobilul, pe care nu-l

oprișe! Îl oprește, dar telefonul sună iar și iar îl „oprește”. De emoție nu a nimerit tasta potrivită, așa că telefonul a sunat și a treia oară! Cum stăteam în spatele ziaristului, i-am șoptit: „Cred că te sună Ion!” Încurcat de spusa mea, după ce mi-a zis „ceva de dulce”, dl Golescu își mântuie cu greu discursul. Vine rândul Popicului să ia cuvântul! Citez, din memorie: „Îndurerați creștini, rude, prieteni și săteni, ca să înțelegem mai bine dramatismul acestor clipe, în care ne luăm adio de la poetul emblematic al Argeșului, vă voi spune o poveste populară. Se spune că, odată, Dumnezeu i-a văzut pe oameni încovoiați de nevoi și s-a gândit să facă ceva, ceva care să le facă viața mai lină. A luat privighetori și alte păsări cântătoare și le-a trimis în lume. Acestea, uneori, se mai întrupează în poeți, muzicieni, pictori și alte lighioane artistice. Una dintre privighetori a fost poetul care azi pleacă în marea călătorie, Ion Popa Argeșanu, prietenul nostru... Dar, vine o vreme când și Bunul Dumnezeu este strâmtorat de nevoi și își cheamă privighetoarea înapoi, cum este și în cazul de față!” Prozatorul Ion Lică Vulpești, aflat lângă mine, îmi șoptește la ureche: „Frumoasă dare de seamă a rostit Popicu’!”

Toate aceste faze cu iz umoristic nu i-au scăpat Părintelui Bănică, drept pentru care ne pofteste pe noi, scriitorii și prietenii apropiați ai defunctului, în pridvorul bisericii și ne îmbie cu câte un păhărel cu palincă făcută de sfinția sa. „Luați, ne zice, i-ar fi plăcut și poetului plecat, lui Ion... Urmează noaptea dintre ani, să trăim ani mulți, să îndurăm și bunele, și relele, cu bărbăție creștină și să-i pomenim pe cei ce s-au dus...” În vremea asta auzeam cum bolovanii înghețați cădeau pe sicriul prietenului nostru, aruncați cu blândețe de gropari...

Cred că de la înmormântarea poetului Ion Popa Argeșanu au lipsit doar lehuzele, copiii prea mici și bătrânii bolnavi...

Ion, bietul de el, a tras cu dinții să ajungă consilier județean, poziție din care a făcut multe lucruri folositoare și frumoase pentru sătenii săi, astfel explicându-se și mulțimea de suflete care l-a petrecut pe ultimul drum. Pentru sine își ridicase, după 1990, doar o casă modestă, umilă, chiar – o cameră de 5 pe 4 și o alta peste aceasta, cu aceleași dimensiuni, la care se urca pe o scară exterioară, de lemn... Despre casa aceasta, Ion ne vorbea, adesea, ca despre un palat, visase atâta de mult să-și ridice cuibul ăsta, sub poalele pădurii natale, dar nu s-a bucurat decât puțin...

Îmi amintesc ce a spus prietenul Ion Lică Vulpești, cu ironie amară, când a dat cu ochii de umila construcție, pe care nici el nu o văzuse: „Asta-i vila lui Ion? Măăăă, palat, nu alta! Aici sunt banii de la Bancorex!”

De la stânga la dreapta: Gabi Lixandru, Mara Hagiu, Ion Popa, Mădălin Popa.

încurcătură - nu știam cum să-mi abordez prietenul, acum prea-plin și împăunat de „foncție”! Prevăzător, i-am zis: „Să trăiți, dle primar!”

După ce m-a privit lung și sever, de parcă era primarele Londrei, chipul i s-a relaxat, zâmbetul hâtru de altădată l-a inundat și mi-a zis, aproape râzând în hohote: „Noroc, Rică! De când aștept clipa asta, să mi te adresezi cu respect de cincisute!” M-am destins un pic și l-am întrebat: „Cum e să fii primare, Popicule?”

„E ca dracu’, Rică, află că abia acum am constatat că știu foarte puține despre oameni și, mai ales, despre ce a făcut comunismul din ei! Cred că ne trebuie zeci de ani să ne revenim. Una peste alta, în loc să fiu jupân, sunt ca dr. Ragin, al lui Cehov, acela care din medic-șef

când I.P.S Calinic a trecut, după obicei, cu colindul pe la ziar, dl Golescu l-a rugat pe Vlădic să treacă și prin biroul redactorilor de la „Gogoșa înfuriată”, pentru temeica mărășire a duhului care ne îndemna la rele! Popicu’ a bătut cruci, a cerut voie să glăsuiească și l-a rugat pe Vlădic: „Înalt Prea Sfințite, cu respect și sărutându-vă dreapta, vă rog acu’, că tot sunteți aici, n-ați putea să citiți ceva întru dezlegarea baierelor pungii dlui Golescu? Că mergem la dânsul mânați de nevoi să-i cerem un firfiric și, la ieșire, îi mulțumim Bunului Dumnezeu că nu ne-a cerut dl Golescu ceva împrumut!” Vlădicul, om cu simțul umorului, adică posesor de suflet sănătos, a râs cu poftă și ne-a vorbit despre comorile cele cu adevărat și pe care nu le vom putea cheltui

Cronica literară

Ion Tudor Iovian. Un poet subevaluat

Un scriitor totalizând un fond cultural de o monstruoasă anvergură – un estec caduc de crisalide tainice și un caligraf monomaniac (care își petrece nopțile, imuabil, sub regimul unui cutremurător dicteu de poezie pe care uneori îl încredința complet gratuit benzii magnetice) - îmi tot repeta în ceasurile lui de necruțătoare luciditate din urmă că e o mare superstiție să crezi că există un cititor ideal. “Nici măcar autorul, de la o zi la alta, nu-și mai înțelege textele, să fim serioși ; critica de poezie e inutilă, crede-mă. Bolboroseli, numai bolboroseli !” Și cu toate astea, nu cred că amicului i-a scăpat vreodată vreun rânzît magnetic - îmi tot repeta în ceasurile lui de necruțătoare luciditate din urmă că e o mare superstiție să crezi că există un cititor ideal. “Nici măcar autorul, de la o zi la alta, nu-și mai înțelege textele, să fim serioși ; critica de poezie e inutilă, crede-mă. Bolboroseli, numai bolboroseli !” Și cu toate astea, nu cred că amicului i-a scăpat vreodată vreun rânzît magnetic - îmi tot repeta în ceasurile lui de necruțătoare luciditate din urmă că e o mare superstiție să crezi că există un cititor ideal.

Plecat puțin dintre noi, paradoxalele reflecții ale celui mai bizar dintre autorii de dicționare și paperaserii pe care l-am cunoscut îmi vin în minte (în ajutor) tocmai când mă credeam complet incapabil să scriu cât de cât acceptabil despre un mare poet, ignorat impardonabil ani de zile de către mine, un creator din spița rară a autenticilor născuți și nu făcuți, spirit complet dedicat literii, organic și ireversibil înamorat de figurile oricât de drastice ale autoscopiei eului - l-am numit, cu voia domniilor voastre, pe ION TUDOR IOVIAN.

Molcom, dar nu și fără replică, însă casant ca un vitraliu de-abia tras în plumbul fierbinte, impenetrabil și străin oricărei politici de jocuri contextuale, ironic din delicatețe, cu o perfectă apreciere și intuiție a valorilor, cultivat și deplin stăpân pe sine între egali (ne)-egali, vulnerabil mereu la expresia pură a frumuseții și de aceea, poate, atât de “inflexibil” răsucit bărbătește în sine, bântuit fără hodină de întrebări, neliniștiți și semne, exhibând uneori o teatralitate de extracție și proiecție imaginară, cetățean complet slobod și hiperlucid al planetei albastre, la cei 60 de ani bătuți pe muchie la începutul anului 2012, Ion Tudor Iovian este un poet de o bogată și rară plenitudine și rafinament a expresiei poetice, un creator stăpânind și deținând absolut toate secretele miracolului facerii sau transubstanțierii resurselor limbii pentru a genera existență ; un poet mare, mare, mai mare în orice caz decât oricare dintre cei de la poalele Tâmpiei sau de pe malurile Dâmboviței pentru a căror ieșire zgomotoasă în Agora manifestă expres în unele din textele sale o condescendență de bagatelă, un poet la fel de distinct, la rigoare, dacă nu neapărat și mai bine cristalizat sau situat artistic, ca un Ioan Mureșan, Ioan Es Pop, Liviu Ioan Stoiciu, pentru a mă opri doar la un tripod de pe o scenă cu exponenți ai imediatului strict. Spre deosebire de confrății amintiți mai sus (dar nu numai), Ion Tudor Iovian este singurul în niciun fel atins de influențele industriei media (deci, rămas necontrafăcut de cerințele pieței consumeriste care impune, vrând, nevrând, un anume gen de cultură, recte *publipoezie*) ; singurul în afara sistemului clientelar de premii ale juriilor USR, atât de jalnic compromise, după cum bine se știe; singurul mereu uitat în afara “listelor” (deși N. Manolescu, unul dintre alcătuitoarii acestora, nu se sfia, încă de la debutul lui Iovian, să vadă în el *un poet remarcabil, subtil, original*). Personal, deși nu privesc cu ochi buni “agresivitatea” diversilor factori media în conturarea satus-ului unui poet și cu atât mai mult impunerea unei percepții de piață (totdeauna deformante!) asupra reliefului poeziei sale, pe de altă parte, nu pot fi de acord nici cu atitudinea de totală indiferență a unui mare poet, ca Iovian, față de multitudinea factorilor socioculturali (ce întrețin un climat literar) care concură, în cazurile fericite, la crearea unei binemeritate și de bun simț reputații ori notorietăți. Dezidealizarea retracțiilor a climatului cultural pe care o generează prin abstragere, dar în care se mișcă, volens nolens, un poet de talia lui Ion Tudor Iovian, crează (dar nu e numai vina sa!) un nesferat loc de manevră, după părerea mea, asaltului inflaționist al poeziei gureșe, situată la polul opus, împrejurare care conduce inevitabil la compromiterea masivă a tuturor emitenților, dar, mai ales, printr-un straniu efect de carambolaj, la proliferarea și expandarea unor forme de alienare și depersonalizare a însuși actului de receptare critică. E adevărat, inflația de poeți (*versuitori*) apăruiți după revoluție, cu bani (*pulchre, bene, recte* – Horațiu)

sau doar suferind de grafomanie, a indus o incredibilă demonetizare a rangului poeziei în genere, ca și o demitizare până aproape de bazic a percepției condiției elitiste a poetului. Ceea ce nu e deloc îmbucurător. Dimpotrivă, e cât se poate de deprimant !

Cu șase volume de versuri (valoric, tot unul și unul!), Ion Tudor Iovian refuză – la prima vedere - să-și crediteze cum s-ar cuveni și să-și recunoască daimonul care-i încordează lira, întreținându-i, cu fiecare adiere a prezenței, palpitul unui ego poetic sublim și îndărătnic, beat de formele atâtor închipuiri mereu *in statu nascendi*. Trăind o maturitate bogată, plină deopotrivă de revelații, semne și mistere, inculcate indelebil de certitudinea prezenței ubicue a eului mereu într-un centru de investigație a realului nevralgic (dacă Parisul e periferic față de Moscova (Zinoviev), de ce n-ar fi la fel, tot așa, un fel de Mitoc Bucureștii față de Buhuși!), Ion Tudor Iovian refuză orgolios să fie mai mult (dar nici mai puțin) decât un infatigabil călător obsedat de natura, pe cât de miraculoasă (transcendentă) a lumii de dincolo, pe atât de delirant infernală a cercurilor (bolgiilor) infernului de proximitate în care am fost aruncați : “nu mai ai putere asupra mea - /ți-a rămas/doar ura/să te sculpteze după chipul și asemănarea ei/să te țină în viață// ura -/ultimul tău capitol înainte ca tu însuși/să te livrezi morții – drog pentru zilele fără adevăr fără dragoste/-poveste încălțată/orbule întunecate// și te prefaci că istoria s-a sfârșit și judecătorii/dorm/în jilțuri/-saci de cartofi în putrefacție peste care năvălind/nu va pluti/ suflul Tău Doamne îndureratule -// dar istoria chiar s-a sfârșit/ și salvare/nu mai există// - niciodată n-a fost – îți șoptește Nimeni hulatorul/și nu vom putea ieși din smârcurile/acestui coșmar – zice -/ care suntem noi înșine – un text cu sintaxa explodată în ruină// și va veni/apocalipsa textului/cu spasme rupturi prăbușiri în vâlvoi/de pucioasă și oțet și emoții vinovate/cu omisiuni/cu hălci de realitate definitiv pierdute/infernul e Celălalt - îți spui și te vezi/în Celălalt/ prins în cătușe – un animăluț tare speriat și singur -/poate că și el în tine/și duce crucea// dar noi suntem adierea parfumată/de primăvară/peste pestilența orașelor și a sufletelor// noi suntem /poemele în libertate/cu instinctele scoase afară cu venele umflate// chiar dacă rădăcinile ne spânzură-n aer însetate de dragoste/nici un pământ nu ne primește/nici cerul -/sămânța ne e strivită în bocancii lui Nimeni/ din măduva cuvintelor/senfiripă – răgâind de plăcere/moarța și nimeni// cântecele/sună/a pustii/și frig// cum să scap/ de spaima că mă voi prăbuși/în/ golul căscat în text// (și o stea a căzut/a căzut)// dar eu scriu/ ca să generez existență/ pentru mine/ pentru tine/ pentru celălalt”.

Am citat mai sus, în întregime, ultima piesă (*Eu scriu ca să generez existență*) a celui mai recent volum de versuri al lui Ion Tudor Iovian, respectiv, *Vedere de pe pod în infranegru*, cu subtitlul *Poezii gris-piper sau Și va veni apocalipsa textului*, Editura Junimea 2012. Din păcate, cadrul mai puțin generos al paginii de revistă nu îmi dă posibilitatea reproducerii subtextului poeziei rezultate din arhitectura disponerii cuvintelor, respectiv, a jocului plinurilor de semne (litere) cu blaturile interstițiale ce crează adevărte efecte holografice subtil sintonând trăirii ori refuzului trăirii unor senzații sau chiar sentimente. Poet total, acest năzdrăvan Ion Tudor Iovian are știința de a crea din atari figuri un semnificativ secund (paraverbal) oricând capabil să măgmenteze în paralel variile valențe ale groundului textual.

Ion Tudor Iovian scrie poezie cu urgența furiei ce ține la el de fundamentul ultim al condiției umane (dacă îți vine să-ți sfășii carnea/când prin sânge își trage sârma ghimpată ziua de ieri// și amurgul fără sfârșit dintre cuvinte picură radioactiv/când simți că Dumnezeu nu mai e cu tine/ și și-a uitat limba/ și te-a uitat pe movila ta de bălegar...). Predicație sintagmatică de blocuri marmoreene și grohotișuri psihedelize a tribulațiilor ființei de carne bicisnică, sedusă pe moment de aparențe sau necruțător oripilată și contrazisă deopotrivă de ulceratiile disimulate în oglinzile infernului cotidian, liliac presimt, pe de altă parte, ori vibrație a aripii înviorătoare a spiritului pur, ca manifestare a teofaniei ce ne poate promite redempția la marea judecată, poezia constituie pentru autorul volumului antologic *Îți voi injecta poezie în sânge* (colecția

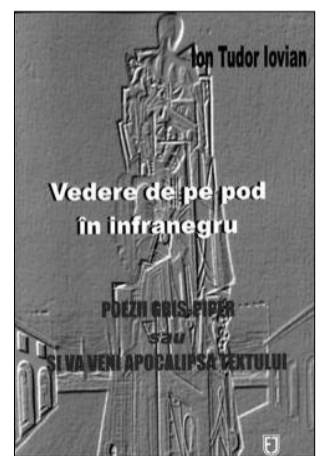
“Opera omnia”, 2011) singurul mod de existență în care crede, ultima rațiune pentru el a categoriilor de bine și frumos, adevărata viață trăită sau visată (*-texte crescute de-a dreptul în carne/texte scrijelite cu bisturiul pe cerul gurii sub osul frunții/cu acul pe cristalinul încă în palpit al retinei// texte de fum/cu ștersături și omisiuni/ cu pagini goale în care își cască gurile căpcâni nemicului/texte/în care eu sunt pata radioactivă care devoră/ țesăturile visului ca să produc realitate și vis...*). Ea este Athanorul cohorței de incertitudini și dezertări aberante, al rătăcirilor de sine și marilor întrebări, rictusul și stigmatul tuturor loviturilor și ratărilor, dar și răspunsul privilegiat, ca act gemelar, pe cât de lucid, tot pe atât de irațional, de a institui o meditație fără iluzii cu privire (vai!) la spectrul nemicului și grădinile de gheață reverberând într-un prăpăd de singurătate și melancolie sau, la alt hotar - cât poți ține ochii larg deschiși – pură expresie a iubirii care te poate înflăcăra, precum miracolul unei mușcate la fereastră.

Aventura existenței diurne, ca act de cunoaștere, pe care nu se sfiește să ne-o livreze în paginile volumului său d-l Iovian, ține în viziunea scindat-tragică a individului anistoric care pare a fi condiția de fapt a poetului nostru, de un gen de inadecvare funciară și stranietate a condiției insului înstrăinat și lepădat dramatic de la fața Domnului, jefuit fără milă de toate atributele simili-divine ale omeneșului de către tot felul de căpcâni (la Iovian *căpcâni*, evident, monștri infernali cu cap de câine, zămisliți de pestilența mediului social rezidual, dar și de permisivitatea vinovată a propriului cuget asaltat permanent de figurile bestiarului cotidian). *Sunt gol/intr-un câmp negru – o sperietoare înfiptă într-o viață care nu-i a mea/pe autostradă printre hârțile împinse de iureșul mașinilor/un om jupuit de piele de căpcânu șef ținut dintre ziduri/inexistente/un om lăsat în smogul zilei/o bucată de carne în sânge/bătând în vânt coclit/jefuit de vise jefuit de gânduri/fără trecut fără viitor//doar gemutul /azi mereu azi (...)*. Evident într-o atare situație, când noaptea adâncă își întinde avar asfaltul peste inima sa, fratele nostru ar avea mai mult ca oricând nevoie de ajutorul fratelui său, chiar dacă el însuși pierdut, chiar dacă el însuși rătăcit și cu sentimentele denaturate. Preluat și perpetuat în forma sa atât de nud omenească de text, apelul la solidaritate al insului care trăiește dramatic cu convingerea că istoria s-a sfârșit și judecătorii statului de drept, ca niște saci cu cartofi în putrefacție, și-au încheiat de mult socotelile cu lumea aceasta (*știu frățioare/ nu ești fratele meu dar acum am nevoie de tine/[...] nu mă lăsa/gol/și/ singur*) este, în fond, strigătul de biruință al Poeziei, revanșa scrisului distrugând aici pe pământ barierele de ură dintre noi în de noi și semenii noștri și generând existență “pentru mine/pentru tine/pentru celălalt”.

În ciuda “stilului” desrăjit, caracterizat, en passant, de către confrăți drept neo-expresionist (însă, în afara “intensității” de manieră a textelor, a unui grotesc acceptabil, în fond, ca și a unor personaje simbolice de pură extracție expresionistă într-adevăr, precum binecunoscutul, de acum, “șoricel Kafka” sau, mai nou, “corbul Dostoievski”, poetul rămâne complet străin cultului celebrității promovate de neo-expresioniștii contemporani, nu face de fel politică activistă precum aceștia și nu se implică în nicio manifestare exhibiționistă !), poezia lui Ion Tudor Iovian este una de vădită expresie realist-simbolică, un instrument de incantații aspre, ce nu vor sfârși niciodată, împotriva înstrăinării și pierzaniei sufletului, căci, în ceea ce privește “restul”, cine și-ar mai putea face “pe cheiul Senei & Dâmboviței & Căcăinei” vreo iluzie: *eu sunt versiunea modernă a lui Orfeu cel negru/mâncat de singurătate/și/de păduchi/ambetat de coca-cola de/cocaină cu asparagus/de datorii și spaima/și cuvinte trase pe roată/cuvinte cu aripile zdrobite os cu os// eu sunt versiunea modernă/a copilăriei/fără copilărie/aruncate în debara printre lucruri care nu mai folosesc la nimic/printre morți uscați și păpuși din care răutatea nu s-a istovit//eu pun întrebarea/sub lama ghilotinei căzută noaptea asta pe gâtul lui Rilke// ei ei ce zici Bebs// moarța mea/ nu va schimba nici măcar drumul unei frunze către ape/nici măcar o virgulă în textul care mă scrie/nici aici nici acolo [...]*.

Trăind o maturitate bogată, plină deopotrivă de revelații, semne și mistere, inculcate indelebil de certitudinea prezenței ubicue a eului mereu într-un centru de investigație a realului nevralgic..., Ion Tudor Iovian refuză orgolios să fie mai mult ... decât un infatigabil călător obsedat de natura, pe cât de miraculoasă ... a lumii de dincolo, pe atât de delirant infernală a cercurilor (bolgiilor) infernului de proximitate în care am fost aruncați...

Ion Tudor Iovian, *Vedere de pe pod în infranegru*, Editura Junimea, 2012

Mic tratat despre ipocrizie

“Când s-a născut cugetarea, a apărut și marea fățarnicie”.

Lao-Tzî

Dintre toate paradoxurile, cel privind sexualitatea e cel mai neînțeles. Pe de-o parte, instinctul sexual exercită cea mai tiranică atracție asupra oamenilor, convertindu-se în cele din urmă în lege biologică universal valabilă, iar pe de alta nimic nu e privit cu mai mult dezgust și acra cărteală decât actul sexual în sine. Pe de o parte orgasm și extaz, iar de cealaltă tabuizarea și hula. Niciun alt act omenesc nu pare să fi cumulat poziții și judecăți atât de contradictorii față de dragostea fizică, imperioasă, dar tratată ca un act animalic și de rușine. Între sublimul poeziei de dragoste și actul carnal, prejudecățile zis morale au săpat o prăpastie greu de trecut. Pe de altă parte, paradoxul poate exista în același individ din moment ce o destrăbălată precum Maria Magdalena poate deveni o sfântă, iar un june dezmațat care în tinerețe, la Cartagina, “se deda unor distracții, plăceri și neorânduie morale”, după întâlnirea astrală de la Milano cu Sfântul Ambrozio a devenit unul dintre stâlpii morali, filosofici și teologici ai Bisericii Apusene. Este vorba despre Sfântul Augustin. O dată ajunsă împărăteasă a Bizanțului, fosta dansatoare în circ și prostituată, Theodora, a dovedit cea mai mare intoleranță față de păcatul carnal, a adunat toate femeile de moravuri ușoare și le-a închis în mănăstiri.

Bestial și rușinos, cum văd unii actul sexual, el e motorul care asigură supraviețuirea și perpetuarea speciei umane, el face lumea să meargă. Dar dacă sexualitatea e ceva obscen și de rușine, nu s-ar cuveni ca și copiii, fructul împreunărilor fizice, să fie considerați la fel? Sau, cum zicea Ion Barbu, “Că vinovat e tot făcutul/Și

ascunzișul proteguit al câmpului înflorit și îmbătați de aromele afrodisiace ale ierbii și florilor se iubeau și așa erau concepuți “copiii din flori”. Expresie mai frumos-decentă cu care să fie numit fructul dragostei nu am mai auzit și nici nu cred să mai fie. Și nu știu cum se făcea, dar copiii zămislighi din dragoste curată erau adesea și cei mai frumoși, și cei mai isteți. Cât despre odraslele născute din “datorie conjugală”, venirea lor pe lume se întâmpla ori în foi de varză, ori erau aduși de barză, într-atât se rușinau părinții să le destăinuie actul păcătos prin care au fost concepuți.

Sexualitatea intră, pe ce motiv n-am înțeles, în zona tulbure a existenței umane, iar dragostea fizică, deși de la Adam și Eva toată lumea face același lucru, este considerat un act nerușinat. În Biblie este numit păcat originar și în mintea creștinilor așa și e percepută iubirea carnală, ca un păcat.

Lumea antică elină era coplesită de frumusețea trupului gol, de unde imensul număr de statui nud. Chiar și atunci când el era redat acoperit, prin tehnica sculpturală zisă a “hainei ude”, a veșmântului subțire ce se lipea de corp, nuri zeitelor de pe Parthenon ies la iveală. Cu un astfel de cult al frumuseții fizice, era firesc ca grecii să aibă și o zeiță a dragostei, pe preafrumoasa Afrodită. Între sculptură și frumusețea fizică a Afroditelor reprezentate s-a creat o legătură atât de puternică încât grecii nici nu mai știau ce să prețuiască mai mult, arta sau frumusețea lor. Cîrcula în antichitate o legendă potrivit căreia un individ, îndrăgostit de statuia Afroditelor din Cnidos, a lui Praxiteles, s-a strecurat în templu peste noapte, s-a împreunat cu ea, urmă a poftii sale rămânând o pată pe marmură (apud Plutarh). Creștinismul s-a ferit de nuditate, și în viață, și în artă, ca dracu’ de tămâie. Drept care sfinții și sfințele din fresce sunt înveliți în stofe precum mumiile egiptene de nu li se văd decât vârful picioarelor, mâinile și capul. Diferența dintre mentalitatea elină antică și cea creștină nu se manifestă doar la nivelul artistic și religios, ci și în felul în care era privit și trupul, și în poziția față de iubirea fizică. În centrul religiei creștine stă **imaculata concepție**, actul neprihănit, în afara contactului fizic, prin care a fost conceput Iisus de Fecioara Maria. Despre copiii pe care Preacurata i-a avut ulterior cu Iosif, scrierile teologice păstrează tăcerea tocmai pentru ca imaginea ei să rămână neprihănită. În mitologia greacă, Zeus își face de cap cu pământene, plodind pe unde și cu cine îl mână instinctul. În Pantheonul creștin, așa ceva este de neconceput. Cât despre oameni, s-au descurcat cum au putut și cum au știut, umplând pământul de progeturii, dar veșnic a planat asupra lor blestemul păcatului originar.

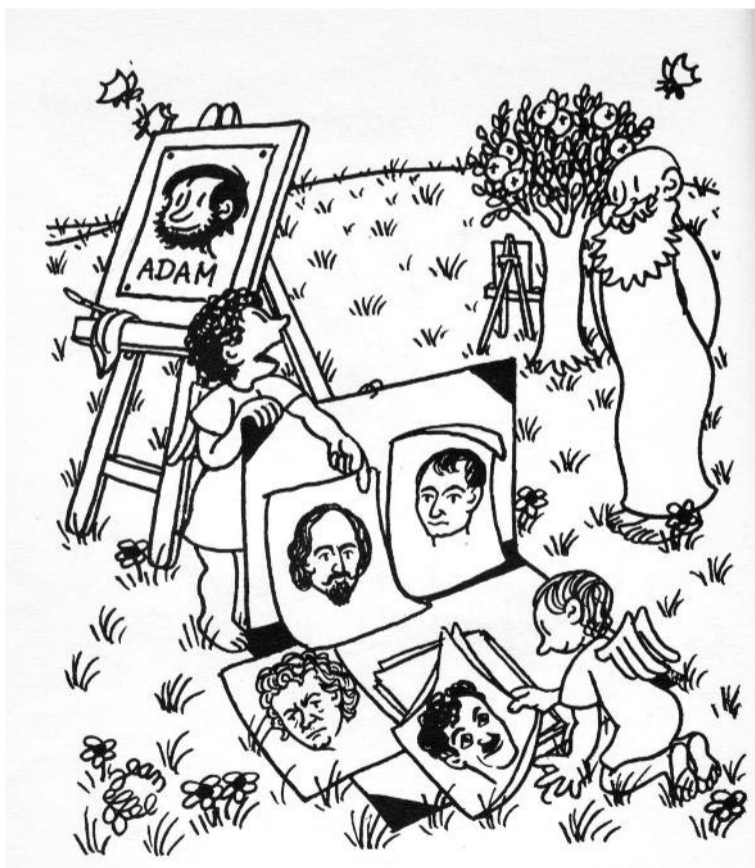
Există două texte literare, unul medieval-oriental și celălalt modern-occidental, care vorbesc despre aceleași lucruri, despre dragostea spirituală și fizică, dar și despre rânjetul, ipocrizia și mânia cu care privesc oamenii actul fizic al îmbrățișării. Este vorba de capodopera literaturii arabe din secolul X “O mie și una de nopți” și despre poezia lui J. Prevert “Copiii care se iubesc”. În a douăzeci și una noapte din “O mie și una de nopți” este descris în meandre verbale meșteșugite (admirabila traducere în limba română aparține lui H. Grămescu) un act sexual. “Badreddin desfăcu brăcinările și se năpusti la Sett El-Hosn, care îi întindea toată făptura ei; și se înlănțuiră; și Badreddin o săltă pe Sett El-Hosn și o răsturnă pe pat; și se prăbuși asupra-i. Și atunci aținti berbecele care era gata întru totul înspre cetate și împinse acel berbece voinic afundându-l în spărtură; și pe dată spărtura

se rupse. Iar Badreddin nu mai putea de bucurie pricepând că mărgăritarul era nestrăpuns, și că niciun alt berbece înaintea celui al său nu-l străpunsese, și nici baremi nu-l atinsese cu vârful nasului! Și se încredință de asemenea că acel durduleț al binecuvântării nu mai fusese vreodată sub năpusta vreunui călăreț!” Mai cuviincioasă și aluziv-exactă descriere a unei astfel de scene de iubire fizică nu știu dacă că există. Celui pririt care se revoltă împotriva textului de mai sus, considerându-l imoral, îi spun să se oprească spre a nu se face de răs pe chestie de ipocrizie. “O mie și una de nopți” e o capodoperă a literaturii universale, se vinde la chioșcurile de ziare, iar părinții o fac cadou odraslelor spre cuviincioasă lectură; o dată, pentru că ei înșiși n-au citit culegerea de basme orientale și ca atare n-au habar despre ce e vorba în ea, iar în al doilea rând, pentru că actuala generație de copii și adolescenți, bine edificată asupra sexualității prin programele de televiziune, în mod cert le consideră chiar niște nevinovate basme de adormit copiii. La urma-urmelor, “O mie și una de nopți” e un șirag de minunate povești de dragoste înșiruite de Șeherezada pe firul întunecat al nopților petrecute în iatacul sângerosului rege Șahriar. Era firesc ca dragostea să își aibă locul în ea, căci nu e o culegere de povești cu eunuci.

Povestea de iubire a lui Badreddin cu frumoasa Sett El-Hosn se încheie cu o “moralitate” privind ipocrizia răutăcioasă cu care semenii priveau dragostea fizică. “Pizmași pe două inimi ferecate/În lanțul ca de foc al dragostei./Sar oamenii cu gurile spurcate./Ușcați de neputința de temeii/Și lumea rea lovește pe la spate/Cu fierul rece-al răutății ei.” Creația literară arabă se dovedește prin această concluzie răzvrătită împotriva mentalității fățarnice a comunității musulmane și a rigidității religiei islamice în ce privește sexualitatea. Trasă parcă la indigo, aceeași idee se regăsește în poezia lui Jaques Prevert “Copiii care se iubesc”: “Copiii care se iubesc se îmbrățișează lângă porțile nopții/Și în mânia lor trecătorii îi arată cu degetul”. Între lumea islamică a veacului al X-lea și cea modernă de la mijlocul secolului XX nu-i nicio diferență, ipocrizia e aceeași, răutatea, așisderea. Nici intervalul de timp dintre cele două lumi și nici distanța dintre Bagdad și Paris nu au vreo relevanță; în substanță, gândirea omenească și judecata cu privire la actul fizic al iubirii a rămas aceeași, ceea ce nu îngăduie altă concluzie decât că fățarnicia e bine înșurubată în mintea semenilor. Va mai trece destulă apă pe Tigru, Sena și Dâmbovița până când lumea se va scutura de prejudecăți și ipocrizie, de răutatea care le generează. Când acest miracol se va întâmpla, oamenii vor fi cu adevărat liberi. Din păcate, la ora actuală cei mai mulți sunt într-un fals blocaj moral generat, la noi, egal și de învățăturile creștine, și de codul eticii și echității socialiste care sancționează orice imagine sau text cu conotații erotice. Să fi uitat între timp lumea de activiștii care asaltau, precum satirii, subordonatele prin toate colțurile sediilor de partid, după care, prin rangul de inchișitori morali conferit de partid, judecau pentru imoralitate persoane absolut morale?

În modul în care privește majoritatea oamenilor sexualitatea e ceva din gestul falsei pudori cu care unii își acoperă fața la vederea unui trup despuiat, privind în același timp printre degete spectacolul pe care îl consideră scandalos. Romanii spuneau însă altceva: “Naturalia non sunt turpia”, adică *nimic din ce e natural nu e rușinos*. Totuși, când Ovidiu a scris “Ars amandi”/“Arta de a iubi”, pe motiv de

Va mai trece destulă apă pe Tigru, Sena și Dâmbovița până când lumea se va scutura de prejudecăți și ipocrizie, de răutatea care le generează. Când acest miracol se va întâmpla, oamenii vor fi cu adevărat liberi.

- Ce facem cu celelalte schițe?
- O să le folosim altă dată.

sfânt doar dragostea-nceputul”. Adicătelea, una-i sentimentul și alta e făcutul... Or, în ce-i privește pe prunci, ei sunt bucuria și ochii din cap ai părinților și nimănui nu-i trec prin cap gânduri obscene privindu-i. Există la noi o expresie cu care sunt numiți copiii făcuți din dragoste pură, în afara căsătoriei: copii din flori. Nu nelegitimi, nu bastarzi, cum îi numesc alte neamuri, ci “din flori”. Dată fiind vechimea imemorială a acestei expresii, cu precizie nu pot spune de la ce se trage, însă pot bănui: la țară, iubiiți se tupilau în

imoralitate (cauza reală era însă alta) a fost exilat de împărat *finibus extremae*, taman la Pontul Euxin. Cât despre moravurile patricienilor și împăraților romani, mai bine să nu vorbim, însăși hârtia care suportă multe s-ar răzvrăti la înșirarea tuturor viciilor și perversiunilor la care aceștia se dedau, însă pedepsit a fost doar poetul. Pentru "Florile răului", Baudelaire a fost chemat în fața justiției pentru "ultragiul la morală publică și la bunele moravuri". Poezia "Lola de Valence", o descriere poetică a tabloului cu titlu omonim pictat de Edouard Manet, a fost considerată deocheată. Judecătorii săi au citit ultimele două versuri ale catrenului, "Mais on voit scintiller en Lola de Valence/Le charme innatendu d'un bijou rose et noir", în registru porno interpretând acea "bijuterie roz și negru" drept un sex feminin, "le con" cum ar fi zis Courbet. În realitate, ele descriau chintesenta combinației cromatice a picturii lui Manet.

Frustratul sexual, obsedatul, vede pretutindeni, citește și interpretează orice în cheie sexuală. Celebrul guru Osho, care numai blând cu prostia omenească nu a fost, avea obiceiul să-și transmită învățătura prin anecdote. Una dintre ele pare croită anume pentru subiectul în discuție. Un sicilian macho, exasperat de propria-i sexualitate, s-a adresat unui psihanalist în speranța că acela va găsi o soluție de a pune capăt stării de rut continuu care îl epuiza. Medicul l-a supus unor teste bazate pe interpretarea unor desene, el i-a prezentate pe rând un cerc, un triunghi și un dreptunghi în mijlocul cărui a pus un punct. La întrebarea ce anume crede că reprezintă fiecare din desene, sicilianul a dat invariabil același răspuns: E un vagin! Înfruntat, medicul l-a făcut pervers și obsedat sexual. La care, indignat, sicilianul i-a replicat: Cine, eu? Dar cine face acele desene obscene în fiecare zi? În scrierile sale gastronomice, "Inter pocula" sau "Gastronomia", nu-mi amintesc exact în care, mucalitul epigramist și bonviveur care a fost Păstorel Teodoreanu a dat o sentință necruțătoare tuturor acelor care vedeau în puilul întreg preparat la cuptor o imagine lubrică. "Lubricitatea e în capul lor", a conchis sec Păstorel. Adevărul e că obsedatul de sex vede imagini libidinoase, obscene chiar și acolo unde oamenii normali nu văd nimic aluziv sau incriminatoriu, așa cum este cazul puilului făcut întreg la cuptor. Vina este a individului respectiv, a minții lui, așa cum cu umor arăta un desen descoperit de mine la unul din buchiniștii de pe malul Senei. El se intitula "Ce e în capul unui bărbat". Printr-o ingenioasă îmbinare a elementelor unui profil masculin, desenul sugera un nud feminin. Oare ce ar mai fi de comentat în acest caz?

Orice fel de constrângere religioasă, etică, ideologică generează aproape automat în oameni reacția contrară. Altminteri nu se explică de ce în Evul Mediu, și chiar mai târziu, diavolul bântuia mai agresiv mânăstirile decât lumea din afara lor? De ce maicile se visau posedate de Satan căruia îi descriau în amănunt sexul monstruos? De ce eremiții din pustie erau torturați de închipuiri diavolești sub chipul unor femei dezmațate? De ce preoții catolici celibatari, cărora li se impune abstenența, cădeau/cad pradă perversiunilor sexuale cu băieții din cor și de ce preoților ortodocși, căsătoriți, nu li se întâmplă același lucru? Pentru care motiv frustrații sexual sunt acri și moral intoleranți față de orice le amintește de impotența lor, în schimb cei cu o sexualitate normală nu sunt obsedați de sex și nici nu-l condamnă? Desigur, există și excepții, însă, în general, cam așa stau lucrurile.

Opreliștea are darul de a stimula imaginația și de a duce la reacții imprevizibile. În "Insula pinguinilor", Anatole France disecă cu înțelegere și fin umor fenomenul. Pe scurt, până să vină pe insulă, sfântul Mael, până să ajungă acolo și călugărul Magis, pinguinii și pinguinițele umblau

goi pușcă fără ca asta să-i tulbure în vreun fel. Călugărului îi vine ideea să îmbrace pinguinițele pentru că, zice el, astfel pinguinii nu-și vor mai da seama cu precizie ce anume îi atrage la ele, iar "dorințele nedefinite se vor răspândi în tot felul de visări și iluzii și, în fine, astfel ei vor afla ce-i iubirea și chinurile sale năpraznice". Zis și făcut. Magis prinde o femelă, îi acoperă sânii cu pânză, o îmbracă, o împodobește cu fel de fel de zorzoane, după care îi dă drumul. Primul pinguin care o vede rămâne siderat și mânat de instinct, sexual bineînțeles, o urmează. Apoi al doilea, al treilea, alții și alții, tineri și bătrâni, toți pinguinii cad sub vraja unei stări tulburi, nedefinite, inclusiv călugărul Magis, care până la urmă o răpește și se ascunde cu ea într-o grotă marină... Pe drumul de înapoiere la colibă, sfântul vede că și celelalte pinguini se împodobiseră între timp cu alge, se plimbau pe plajă și trăgeau cu coada ochiului să vadă dacă masculii le urmează. Veșmântul a funcționat asupra pinguinilor invers, ca un stimulent sexual. Există însă și cazuri absurde, când impunerea duce la aberații comportamentale, așa cum e cazul evreilor ortodocși cărora castitatea le interzice să atingă trupul gol al femeii în timp ce se achită de "datoria conjugală". În acest caz, trupul ei este acoperit în întregime cu un cearșaf, iar actul sexual are loc printr-o fantă decupată în el. Acest comportament e cu atât mai absurd și mai plin de fățarnicie cu cât primul și unul dintre cele mai frumoase poeme de dragoste din lume, în care descrierea nurilor feminini este fără egal, a fost opera lui Solomon, regele iudeilor, „Cântarea cântărilor”. Exasperat de excesiva pudoare a soatei sale, contele Salina, eroul din "Ghepardul" lui Lampedusa, exclamă înfruntat: "Șapte copii am avut cu femeia asta și nu i-am văzut niciodată buricul". Asemănările dintre cele două cazuri este izbiloare și comportamentul la fel de ipocrit.

Condiție *sine qua non* a vieții, sexualitatea este mecanismul care asigură în regnul vegetal, animal și la oameni - tot "zoon", dar "politicon" - perpetuarea speciei. Întreaga existență biologică se învârtă în jurul acestei legi căreia nimeni și nimic nu-i scapă. Acum o sută zece ani, Remy de Gourmont a publicat "Fiziologia dragostei", un volum atotcuprinzător al sexualității, inclusiv la om. Autorul se revolta împotriva fățarniciei cu care era oculată problema sexualității în vremea sa: "Este inutilă revolta împotriva unei necesități atât de evidente. Delicații noștri protestează degeaba: omul și cel mai dezagățat dintre paraziții săi sunt produșii unui mecanism sexual identic." (...) "toate activitățile noastre evoluează în jurul acestei prăpăstii și cad în ea una după alta; țelul vieții umane este menținerea vieții".

De-ar fi să ne luăm după acei "delicați" de care vorbește Remy de Gourmont, atunci din tratatele de anatomie ar trebui să se elimine toate imaginile și comentariile referitoare la sex. De îndată ce vine vorba de sex și de sexualitate, în mințile needucate și înguste intervine un blocaj, altminteri inexplicabil din moment ce toți suntem alcătuiți și am fost concepuți în același mod. La această atitudine aberantă față de un dat biologic, biserica a contribuit din plin. Opoziția ei fățarnică nu s-a oprit doar la oameni, ci a afectat și arta. Din fățarnicia unui papă din secolul al XVI-lea s-a născut celebra frunză de viță-de-vie cu care a fost acoperit sexul statuilor antice. Tot acesta a fost motivul îmbrăcării nudurilor din frescele lui Michelangelo. În bătaie de joc, pictorul care a comis sacrilegiul a fost poreclit Il Brachettore/Pantalonarul. Dincolo de actul mutilant al dotării statuilor antice cu frunza de viță-de-vie, trebuie spus că alegerea frunzei în cauză contravine textului biblic. Nu cu frunza de viță-de-vie și-au ascuns "rușinea" Adam și Eva, ci cu frunze de smochin: "Atunci li s-au deschis ochii la amândoi și au cunoscut că erau goi, și au cusut frunze de smochin și și-au făcut acoperământe" (Facerea 3, 2). Dar ce mai

contează cuvântul biblic când *moralita* întunecă dreapta judecată? Încăpățânarea de catâr a papei care a luat decizia încălcă legile dumnezeiești, cele ale firii și ale artei deopotrivă. De câte ori văd o pictură ori o sculptură în care părțile "rușinoase" sunt acoperite de celebra frunză de viță-de-vie pufnesc în răs amintindu-mi de reacția mucalită a unui puști de vreo 11-12 ani în fața tabloului "Adam și Eva" a lui Dürer: "Vine toamna, poate dă Dumnezeu și-i cade frunza". În zisele sale, ca și cele ale copilului din "Hainele împăratului", inocența demasca minciuna și ipocrizia.

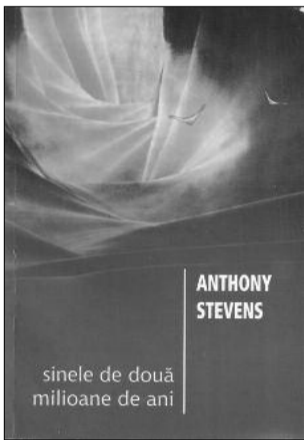

Și, pentru că tot veni vorba despre cele sfinte, musai de spus că există o contradicție între porunca întâia dată de Cel-de-Sus, când i-a creat pe Adam și Eva, și tărșenia cu păcatul originar. "Și a făcut Dumnezeu pe om după chipul Său; după chipul său l-a făcut; a făcut bărbat și femeie". "Și Dumnezeu i-a binecuvântat, zicând: "Creșteți și vă înmulțiți și umpleți pământul și-l supuneți!" (Facerea 1, 27, 28). Deci, Doamne-Doamne i-a programat dintru început să se înmulțească și i-a dotat cu jucăriile sexuale. Ce nu spune Biblia e de ce Sfântulețul nu le-a dat și modul de întrebuințare al acestora și de ce a lăsat chestia asta în seama șarpeului?... Ba, după ce i-a dotat cu cele trebuincioase, a mai pus și opreliștea întâiului creat: "A dat apoi Domnul Dumnezeu lui Adam poruncă: Din toți pomii din rai poți să mănânci", "Iar din pomul cunoștinței binelui și răului să nu mănânci, căci... etc." (Facerea 2, 16, 17). Urmarea se știe, la săsăiturile insinuante ale șarpeului, cei doi au mușcat din măr, iar Cel-de-Sus i-a alungat din rai. Acuma, din două una: ori Dumnezeu intră în conflict cu sine Însuși, luând decizii care se bat cap în cap: ba înmulțiți-vă, ba afară din rai pe chestie de păcat originar; ori, cum zice cărcotașul Taxil, cei care au scris Cartea Sfântă au trecut sub tăcere "pasajele supărătoare". Sau, cumva, chestia cu șarpele și mărul a fost doar o găselniță divină care să-L scutească pe Doamne-Doamne de explicații penibile privind funcționarea jucăriilor, lucru incompatibil cu înaltul său rang ceresc?... După freudieni, lucrurile stau mai simplu: șarpele e simbol falic, motiv pentru care prin unele locuri penisului i se mai spune și șarpele cu un singur ochi. Cât despre măr, în aceeași analiză psihanalitică, el este considerat simbolul feminității, iar mușcatul din el alegoria descoperirii sexualității. Dar și psihanalistii suferă și ei de o boală: văd, asemenea obsedaților, pretutindeni aluzii sexuale, inclusiv în inocenta poveste a Scufiței Roșii și a lupului... (va urma)

De îndată ce vine vorba de sex și de sexualitate, în mințile needucate și înguste intervine un blocaj, altminteri inexplicabil din moment ce toți suntem alcătuiți și am fost concepuți în același mod. La această atitudine aberantă față de un dat biologic, biserica a contribuit din plin.

arte

Leonid Dragomir

Biblioteca de filosofie

Către o philosophia perennis

“Pericolul constă în faptul că cu cât ne gândim mai mult la noi înșine ca la niște computere, cu atât vom deveni mai mult ca ele.” Această afirmație aparține lui Anthony Stevens, unul dintre continuatorii marelui psihiatru și psihanalist elvețian Carl Gustav Jung. Cartea sa, *Sinele de două milioane de ani* (trad. de Gabriela Deniz, Ed. Herald, București, 2012), documentează într-un număr redus de pagini, însă de o mare densitate ideatică, faptul că noi ca ființe umane aparținem nu doar prin instinctele noastre, ci și prin spiritualitatea noastră naturii. Într-adevăr, natura așa cum o înțelege Jung, spre deosebire de Freud, este impregnată de spirit. Toate reacțiile omului, înțeles ca individ și ca specie, sunt manifestări ale unor entități deopotrivă biologice și spirituale numite *arhetipuri*. Considerată una dintre cele mai importante idei ale secolului XX, ideea de arhetip pare, cel puțin la prima vedere, destul de misterioasă. Un prim motiv este că arhetipurile nu sunt cognoscibile în mod direct, ci numai indirect, pornind de la manifestările lor în vise, mitologii, religii, dar și în artă, filosofie și chiar știință. Printr-un studiu extrem de extins, în special al istoriei religiilor și, al alchimiei, Jung stabilește că există un inconștient al speciei, numit *colectiv*, de natură arhetipală. Freud, întemeietorul psihanalizei și pentru o anumită perioadă mentorul lui Jung, descoperă așa-numitul inconștient personal, format din conținuturi neacceptate de individ și ca atare refulate din conștiință. Prin ipoteza inconștientului colectiv Jung, discipolul freudian devenit dizident, acreditează conform lui Anthony Stevens ideea că “viața fiecărui individ este în același timp viața eternă a speciei”. Teza jungiană susține că experiențele fundamentale ale speciei umane sunt codificate în inconștient sub forma unor potențialități (arhetipuri) care se activează ori de câte ori în viața individului apar situații similare. Practic, susține Stevens, oricând se descoperă un fenomen caracteristic pentru întreaga comunitate umană, indiferent de cultură, rasă sau epocă istorică, acesta este o expresie a unui arhetip al inconștientului colectiv. Nașterea, căsătoria, moartea, relațiile părinte - copil, medic - pacient, maestru - discipol și altele sunt situații arhetipale. Noi le putem trăi și experimenta coerent deoarece avem în inconștientul colectiv informația capabilă să structureze fluxul unor astfel de experiențe. Acel “Sine de două milioane de ani” al speciei, ce conține și informații de la speciile care ne-au precedat – teoria jungiană se articulează foarte bine cu evoluționismul - este cel care cere să fie realizat în experiența personală, proces numit de Jung *individuație*. Ori de câte ori condițiile exterioare blochează actualizarea Sinelui (inconștientului colectiv), apar disfuncții psihice, unele foarte grave precum psihozele: schizofrenia și paranoia.

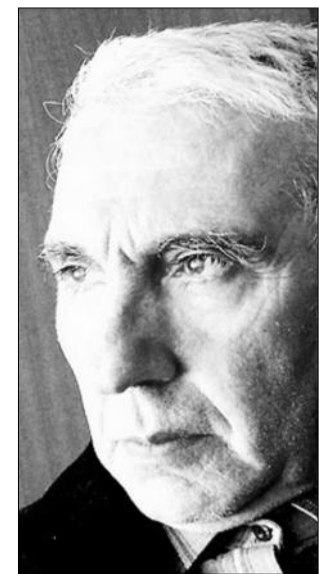
Teoria arhetipurilor are capacitatea uluitoare de a unifica diverse niveluri ale realului. Astfel, structurile arhetipale nu conferă doar fundamentul existenței și supraviețuirii tuturor organismelor vii, dar ele se situează în continuitate cu structurile materiei organice, așa cum, susține Anthony Stevens, atestă anumite teorii ale fizicii recente. Cea mai importantă confirmare a teoriei lui Jung vine însă dinspre etologie, știința ce are ca obiect comportamentul înăscut al animalelor și al omului. Konrad Lorenz, laureat al premiului Nobel, dar și alți etologi susțin că în absența unor tipare comportamentale înăscute valorile noastre, în special cele morale ar fi extrem de greu, dacă nu imposibil de realizat. Tot ceea ce este cu adevărat important, în sens vital nu doar theoretic, reprezintă un dialog cu strămoșii noștri din paleolitic, cu spaimile, dar și speranțele sau credințele lor, par a susține atât psihologia analitică jungiană, cât și etologia. Sănătatea și boala psihică, dar nu numai, depind de șansele acestui dialog pe care din păcate civilizația tehnologică actuală nu pare a-l facilita. “Ce părere au strămoșii noștri despre lumea contemporană?”, se întreabă Anthony Stevens. O mare parte, bănuiesc, le place - accesul facil la mâncare, băutură, confort, divertisment și satisfacție sexuală. Dar le lipsesc strânselile legături tribale, intimitatea vieții din micile lor comunități, responsabilitățile comune asumate de vânătoare, cules și apărare, interacțiunea funcțională cu natura, riturile și ritualurile, miturile și legendele cu eroi, zei și zeițe și trăirea magică a existenței într-o lume animată. Uneori disparitatea dintre lumea lor și a noastră este mai mare decât pot suporta, astfel că se prăbușesc și se îmbolnăvesc.”

Teoria lui C.G. Jung - al cărei spirit reiese cu mare claritate din cartea lui Anthony Stevens- atât ca explicație teoretică, cât și ca terapie nu doar a maladiilor psihice, ci și a lipsei de sens a individului într-o lume tot mai nihilistă (fără valori, sau cu valori răsturnate) poate să ofere, cred, șansa de a regăsi urmele ce conduc spre o *philosophia perennis*, acea înțelepciune în care înțelegerea și căutarea, *Calea, Adevărul și Viața*, să nu fie scindate, ci trăite laolaltă.

Practic, susține Stevens, oricând se descoperă un fenomen caracteristic pentru întreaga comunitate umană, indiferent de cultură, rasă sau epocă istorică, acesta este o expresie a unui arhetip al inconștientului colectiv. Nașterea, căsătoria, moartea, relațiile părinte - copil, medic - pacient, maestru - discipol și altele sunt situații arhetipale.

litere

Ilie Vodăian

Corpuri de iluminat

În abur de vin fiert – al tău cu scortîșoară,
al meu cu ienibahar – și tu îmbrăcată
în satin roșu, lustrele bolnave de icter
și lumina lor privind cum desenam
cu piciorul paharului pe fața de masă
pătată cu scrum. Dincolo de ferestre,
zăpada, venită parcă din altă lume
să-și afle aici un rost, alerga de colo-
colo
căutându-și cel mai potrivit adăpost.

În abur de vin fiert cu scortîșoară,
eram vizitiul de pe capră
cuprins de-o stare de anxietate fiindcă
m-am încumetat să te invit la o
plimbare
într-o șaretă de abanos
cu landou capitonat în catifea stacojie
și roți, cântătoare,
cumpărate cu banii peșin
de la magazinul unde
oricâte corpuri de iluminat s-ar fi
aprinș
eu tot am resimțit
prezența unor circumspecte umbre.

Ora de plecare

Nici nu mai știu câte decenii sunt
de când s-a amânat această oră.
Pe puntea dintre noi căzuse brumă
și frigul intrase slobod pe sub ușă.
Intrase frigul până și în sobă
de vreme ce cărbunii, unul după altul,
se preschimbau în cenușă.
Cuprins de febra concentrării
doream să nu mai stai în cumpănă –
spre ziuă era ora de plecare
și cai înaripați bătătoareau pământul;
iar eu te așteptam, te așteptam
să pornim în galop amândoi,
doi emigranți, spre așezările
îndepărtate,
spre landurile primenite
de la prima treaptă a piramidelor
aztece
până deasupra așezărilor incașe.
Nu sta în cumpănă, nu sta în cumpănă,
îmi repetam, în gând, știind că se
apropie
mai mult decât grăbită ora de plecare.

Eram convins că nimeni,
de prin uitatele ținuturi stăpânite
de un alt fel de zei,
nu au să ne descoasă din priviri
dacă ne vād, pe fiecare,
ținând în mână câte un mănunchi:
al tău – din ramuri cu flori de tei,
al meu – din lujere albastre de cicoare.

Stare de necesitate

Ostași, ne este dat să trecem și prin
această cumpănă.
În preajma pendulei de la Porțile
Marelui Stat Major, uneltesc din ce în ce
mai multe forțe dușmănoase:
forțele care de multă vreme plănuiau
să ne distrugă timpul întruchipat
în ceasurile publice și-n cele
personale.
Trebuie să apărăm, cu sângele, *tic-tac*-
ul de odinioară.
Nu suntem singuri în această
confruntare.

Am încheiat tratat de alianță cu norii,
pentru a stăvili desfășurarea trupelor
invadatoare.
Norii, de deasupra, vād limpede
intențiile de atac
și le întârzie înaintarea
cu un potop, cu grindină, cu o zăpadă.

Așadar, până în zori, întocmai ca Iacob
cu Îngerul,
în linia întâi ne vom lupta cu măștile
ostile
și cu uniforme croite din piei de
animale.
Fiți vigilenți! Dușmanii au trimis
iscoade
sub multe feluri de închipuiri – să ne
epuizăm
în confruntări înșelătoare.

Ostași, orele de antrenament au luat
sfârșit
și de îndată ce pătrunde în cazarmă
vântul,
suntem în stare de necesitate.
Priviți! se-ntunecă prea repede și noi
nu știm.
Batalion, luați poziție de drepti
să vi se-ncredințeze ordinul de front:
„recuceriți tot orizontul cotropit de
fiarele întunecate!”

De la Canna

Suntem cu toții în cantonament sub
dealurile
de la Canna. Pe coardele de viță de la
scafă mai sunt
câteva frunze. De la o vreme nu mai
pot să lupt,
nici nu mai știu să cânt și stau din ce în
ce mai mult
la umbră sau prin încăperile cețoase.
Toți camarazii mă îndeamnă să încerc
refrene noi.
Aș bea o amforă cu vin pentru ca norii
să îmi recunoască dorința de a intona
un cântec
despre tine. De la un timp, îmi este
frig.
Mereu m-apasă frigul. Aș bea o
amforă
să mă-ncălzesc precum aracii dogoriți
de soare
pe coline – aracii: sprijin de nădejde
pentru vii.

Aduceți vinul tainic!
Ce vă uitați nedumeriți, în zare?!
De două mii de ani aștept să beau pelin
din viile culese de pe dealurile însorite
ale Galileii.

Scriitori români la Paris

– urmare din în pag. 24 –

După recepția de deschidere a Salonului de joi seara, m-am dus la standul editurii Syrtes să-mi văd romanul și s-o cunosc pe editoarea. În acel răstimp de circa un sfert de oră, la standul României s-a întâmplat un soi de busculadă, despre care aveam să aflui ulterior: un grup de câțiva tineri purtând măști cu fețele lui Cărtărescu, Liiceanu, Pleșu, Patapievicu au făcut ceva ca o manifestație anti-ICR și anti-Ponta, protestând probabil în numele celor trei scriitori absenți de la târg. Agitația aceea politiza evenimentul, iar felul exacerbant cum a fost preluată de mass-media românească apăsa încă pe conotația politică. S-a spus că a fost nevoie de intervenția jandarmilor pentru calmarea spiritelor... Nu existau jandarmi în târg, iar spiritele s-au calmat de la sine. Ceea ce nu diminuează totuși impactul politic produs de boicotul celor trei personalități culturale.

S-ar cuveni poate să spun că prezența mea la Salon du Livre a fost pînă într-atît de solicitantă, încît un dragă inimă m-aș fi lipsit, dacă-n felul ăsta nu le-aș fi cîntat în strună celor trei mari absenți. Venisem cu gîndul că voi apuca să văd Parisul plimbîndu-mă prin el; Parisul m-a ținut însă captiv în aglomerația unui târg de carte în cea mai mare parte din timp. Vineri, sîmbătă și duminică, discuții la mese rotunde și ședințe de autografe la standul României și al editurii Syrtes. Luni pe lângă programul din târg a trebuit să asist la

Sorbona la un recital de poezie al lui Ioan Es Pop, Constantin Abăluță, Ileana Mălăncioiu, Rodica Draghinescu, Dinu Flămînd, Linda Maria Baros și Doina Ioanid, care cu tot cu traduceri și comentarii s-a lungit la patru ore. Marți am plecat la Strasbourg pentru lansarea „Amantului Colivăresei” și „Cruciadei copiilor”, împreună cu Florina Ilis, editoarea Olimpia Verger, directoarea serviciului de presă Sabine Norroy și traducătoarea Laure Hinkel. S-a lansat o dată cu noi și „Cartea șoaptelor” a lui Varujan Vosganian, care din păcate n-a putut onora cu prezența. S-a ținut într-o librărie imensă, cu trei etaje, în prezența a circa patruzeci de persoane, printre care și consulul român de la Strasbourg, doamna Mioara Mantale.

Spre seară s-a lăsat frig și a început să ningă. N-am apucat să văd Strasbourgul decît de la gară pînă la hotel și de la hotel pînă la librărie, cu o haltă scurtă pentru vizitarea celebrei catedrale. Miercuri dimineața am luat trenul înapoi spre Paris, iar pe drum le-am pierdut pe rînd pe însoțitoarele mele, fiecare luînd-o spre orașele lor de reședință – trei localități din Franța, ale căror nume nu mi le mai amintesc, plus Clujul, spre care Florina Ilis avea avion după masa. Mai aveam de stat la hotel Bedford încă o noapte, plătită de editura Syrtes, grație căreia am putut în sfîrșit să umblu prin Paris miercuri după prînz, pînă seara, și joi pînă spre prînz, cînd am luat-o spre aeroport.

Florian Silișteanu

Din cana cu păsări Sunt sfântul tău

Sunt sfântul tău i-am spus ieri unui înger iar el auzind aceasta și-a făcut o cruce mare mare cât toată distanța din care venim

Sunt sfântul tău i-am strigat în timpan unui greiere cu timpan iar acesta repede și-a strâns de prin iarbă distanța din care cânta

Sunt sfântul tău i-am șoptit unei vedenii dar aceasta cînd a auzit ce spun imediat a aprins chibritul distanței din care ardea

Sunt sfântul tău am spus blînd și sonor mamei mele cînd nu mai era

Sunt sfântul tău i-am chibzuit tatălui meu cînd nu mai era

Sunt sfântul tău i-am spus emoționat ieri iubitei mele dar ea în loc să mă sărute a născut repede cealaltă distanță

Sunt sfântul Tău Doamne i-am i-am spus rugînd sunt doar al tău Doamne iar Dînsul auzind aceasta a strigat după un înger să vină cu targa fiindcă a căzut din icoane un sfânt

Venisem cu gîndul că voi apuca să văd Parisul plimbîndu-mă prin el; Parisul m-a ținut însă captiv în aglomerația unui târg de carte în cea mai mare parte din timp.
R.A.

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL DE LITERATURĂ «TUDOR ARGHEZI», EDIȚIA a XXXIII-a, 24-26 mai 2013

Festivalul se adresează creatorilor de literatură și exegeților în arghezologie din țară, precum și vorbitorilor de limbă română din comunitățile de peste granițe, cu preocupări în domeniu.

În organizarea Festivalului își aduc contribuția: Consiliul Județean Gorj, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale, Biblioteca Județeană „Christian Tell”, Consiliul Local și Primăria Târgu-Cărbunești, Ansamblul Artistic Profesionist „Doina Gorjului”, Centrul Cultural și Biblioteca „Tudor Arghezi” Tg-Cărbunești, alte instituții de cultură, ligi, fundații, societăți culturale, posturi de radio, cotidiene și edituri din Gorj.

Programul festivalului se desfășoară în perioada 24 -26 mai a.c., la Târgu-Jiu și Târgu-Cărbunești, localitatea de obârșie a scriitorului, avînd colaborarea Uniunii Scriitorilor din România.

SECȚIUNI ȘI PREMII. PREMIILE NAȚIONALE DE LITERATURĂ «TUDOR ARGHEZI» pentru Opera Omnia, atribuit pe criterii valorice unor scriitori români contemporani. Premiile, în sumă de 2500 lei fiecare, vor fi acordate de **Uniunea Scriitorilor din România**, iar Consiliul Local și Primăria Tg-Cărbunești vor atribui laureatilor titlul de **CETĂȚEAN DE ONOARE** al orașului. **Premiul TUDOR ARGHEZI**, pentru **Opera Omnia** atribuit unor scriitori contemporani de prestigiu internațional. Premiile, în sumă de 2000 lei fiecare, vor fi acordate de Consiliul Județean Gorj prin CJCPCT Gorj și vor fi însoțite de titlul de **CETĂȚEAN DE ONOARE** al orașului Tg. Cărbunești. (Pentru acordarea acestor premii, organizatorii vor solicita propuneri de nominalizare de la reviste literare, asociații ale scriitorilor, fundații și societăți culturale, personalități de seamă ale literaturii române, de la alte instituții culturale.) **PREMIUL PENTRU «OPERA PRIMA» (volum de debut în poezie)**, în valoare de 1000 lei, acordat de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Gorj. În vederea atribuirii acestui premiu, se vor cere propuneri de nominalizare unor edituri de prestigiu cu preocupări constante în promovarea pe criterii valorice a volumelor de

debut tipărite în perioada mai 2012 - mai 2013.

SECȚIUNEA «CUVINTE POTRIVITE», pentru volum de poezie în manuscris, deschis autorilor români **nedebutați**, avînd vârsta maximă de 47 ani. Manuscrisele nu trebuie să depășească 100 pagini. Se atribuie un **singur premiu**, în valoare de 1000 lei, și este acordat de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Gorj. **SECȚIUNEA «BILETE DE PAPAGAL», pentru grupaj de poezie**. La această secțiune pot participa poeții ce-și așteaptă consacrară, cu un grupaj de minim 10 (zece) poezii dactilografiate, într-un singur exemplar. Se acordă următoarele premii: **Premiul I**, în valoare de 800 lei, acordat de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Gorj; **Premiul II**, în valoare de 700 lei, acordat de Biblioteca Județeană „Christian Tell”; **Premiul III**, în valoare de 600 lei, acordat de Centrul Cultural „Tudor Arghezi” Tg-Cărbunești. Mențiune (I) în valoare de 500 lei, acordată de Consiliul Județean Gorj prin CJCPCT Gorj. La această secțiune vor mai fi acordate mențiuni ale unor edituri, fundații, reviste literare, posturi de radio etc., invitate în festival. Pentru această secțiune juriul are dreptul de a redistribui premiile. Câștigătorii locului I de la ultimele trei ediții nu sunt acceptați în concurs.

SECȚIUNEA DE ARGHEZOLOGIE, deschisă **scriitorilor români** pentru exegeze care au ca obiect de studiu viața și opera lui Tudor Arghezi (studii **publicate** sau în **manuscris**). Premiul în valoare de 1000 lei este acordat de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Gorj. **SECȚIUNEA DE PROMOVARE A OPEREI ARGHEZIENE**, deschisă participanților **de peste hotare**, cu merite în traducerea sau ilustrarea grafică a operei lui Tudor Arghezi, precum și în traducerea sau publicarea de exegeze despre viața și opera acestuia (monografii, studii, eseuri...). Se atribuie patru premii, în sumă de 1500 lei fiecare, 3 acordate de Consiliul Județean Gorj prin CJCPCT Gorj și 1 de către CJCPCT Gorj.

În cadrul festivalului vor fi organizate lansări de carte, conferințe de presă, întâlniri cu cititorii și vizitarea

muzeului „Tudor Arghezi”, din orașul Tg-Cărbunești. La festivitatea de premiere, laureații vor primi, pe lângă premiile de mai sus, diplomele aferente și trofeul Festivalului.

Lucrările - dactilografiate, într-un singur exemplar, pentru secțiunile de concurs, precum și volumele pentru **Opera Prima, Cuvinte Potrivite**, și cele de arghezologie se primesc pînă la data de **15 mai a.c.**, pe adresa: **Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Gorj, 210135 Târgu-Jiu, Calea Eroilor, nr. 15, județul Gorj, cod poștal: 210135, cu mențiunea «Pentru Festivalul «Tudor Arghezi»»**. La expediere se vor respecta obișnuitele cerințe: în plicul mare se introduce plicul mic cu motto, iar în interior se sigilează datele autorului, inclusiv un număr de telefon, la care poate fi contactat. **Juriul** își va desfășura lucrările pe două secțiuni: * de preselecție, alcătuit din reprezentanții organizatorilor, își va începe lecturarea în 23 mai; * național, care cuprinde și juriul de preselecție, va definitiva jurizarea în cursul zilei de 25 mai a.c., în așa fel încât să poată fi anunțați laureații în timp util, în vederea participării la **festivitatea de premiere, ce se va desfășura la Târgu-Cărbunești, în 26 mai, începînd cu ora 11.00**.

În condiții de sponsorizare sau a altor forme de susținere materială, juriul poate acorda și alte premii. Cheltuielile de cazare, diurnă și transport în interiorul județului pentru juriu și invitați vor fi suportate de organizatori, cu mențiunea că pentru laureați nu se asigură decontarea cheltuielilor de transport. Laureaților din afara granițelor li se decontează și transportul de la intrarea pe teritoriul României. Organizatorii își rezervă dreptul de a publica unele lucrări prezentate în concurs, fără să acorde drepturi de autor.

Informații suplimentare la tel./fax: 0253/213.710, 0721.370057 [Persoane de contact: dir. Ion Cepoi - (0721.370057); Viorel Surdoiu - 0727930333 , viorelsurdoiu@ymail.com (www.proverbum.ro), www.traditiigorj.ro, e-mail: traditii_gorj@rdslink.ro], 0253/214.904. [Persoană de contact: dir. Olimpia Bratu - 0253/214904].

Revista are, în mod logic, un program estetic propriu. În schimb tendința scriitorilor actuali – incitați de tehnica ultramodernă – este să trimită același text la cât mai multe publicații. Ceea ce nivelează peisajul revuistic pînă la omogenizarea totală. De aceea, îi anunțăm pe

colaboratorii noștri că *Argeș* nu publică decît texte originale, care nu au apărut inițial în volume, reviste etc., iar textele nu le primește decît în format electronic, cu diacritice.

Revista ARGES poate fi procurată și prin comandă directă la sediul, cu plata ramburs, cheltuielile de expediție fiind suportate de către expeditor.

IMPORTANT! Vă puteți abona pentru anul 2013, costul abonamentului fiind de 42 lei/an. Plata se face prin mandat poștal pe numele CRISTINA LINTESCU, Centrul Cultural Pitești, Casa Cărții, Pitești, O.P. 1, cod 110013. Tel.: 0248/219976, 216348, fax: 210068. e-mail: revista_arges@yahoo.com.

Revista de cultură *Argeș* poate fi procurată în București de la librăria Muzeului Literaturii Române.

ARGES

- Revistă lunară de cultură
- Apare sub egida Consiliului Local, a Primăriei Pitești și a Uniunii Scriitorilor din România
- Editată de Centrul Cultural Pitești
- Membră ARIEL

Senior editor:
CALINIC, Arhiepiscop al Argeșului și Muscelului
Redactor-șef: **DUMITRU AUGUSTIN DOMAN**
(augustindoman@yahoo.com, http://www.blogdoman.blogspot.com)
Consilieri editoriali:
NICOLAE OPREA, MARIN IONIȚĂ
Secretar de redacție:
SIMONA FUSARU (s_fusaru@yahoo.com, http://www.fusaru.blogspot.com).
Redactori: **MARIANA ȘENILĂ-VASILIU, MIRCEA BÂRSILĂ, AUREL SIBICEANU**

Redacția: Pitești, Casa Cărții, Centrul Cultural Pitești;
http: www.centrul-cultural-pitesti.ro;
e-mail: revista_arges@yahoo.com
tel.: 0248/216348, 219976
fax: 210068
ISSN: 1221-2350
Tiparul executat la SC Argeșul liber SA
ARG PRESS

Fiecare autor care semnează în revista ARGES răspunde moral și juridic de conținutul afirmațiilor sale.

Textele și fotografiile aduse în redacție nu se înapoiază.

actualitate